

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.4.20.
COM(2011) 224 végleges

2011/0091 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

**az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológiai Közös Vállalkozás létrehozásáról szóló
521/2008/EK rendelet módosításáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A javaslat okai és céljai

A közös technológiai kezdeményezéseket az EUMSZ. 187. cikke (az EK-Szerződés egykori 171. cikke) alapján a hetedik keretprogram¹ vezette be az európai szintű kutatás területén működő köz-magán partnerségek létrehozásának egyik módjaként. A közös technológiai kezdeményezések jól tükrözik az EU messzemenő elkötelezettségét a kutatás területén kifejtett különféle erőfeszítések összehangolása, az európai kutatási térség megszilárdítása és az európai versenyképességgel kapcsolatos célkitűzéseinek elérése iránt.

Az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológiai Közös Vállalkozást (a továbbiakban: közös vállalkozás) a 2008. május 30-án elfogadott 521/2008/EK tanácsi rendelet hozta létre. Az igazgatási és a működési költségek finanszírozásán a közös vállalkozás három tagja: az Ipari Csoport, a Kutatási Csoport és az Európai Bizottság osztozik.

Az ipari részvétellel szemben már a kezdetektől fogva követelmény volt, hogy az iparnak a üzemeltetési költségeihez 50%-os pénzügyi hozzájárulást kell nyújtania (megosztva a Bizottsággal), és hogy a működési költségekhez az ipar részéről természetben nyújtott hozzájárulásnak legalább meg kell felelnie a Bizottság pénzügyi hozzájárulás összegének (a továbbiakban együtt: megfelelési kritérium).

Létrehozása óta a közös vállalkozás három pályázati felhívást tett közzé: az elsőt 28,1 millió, a másodikat 73,1 millió, a harmadikat 89,1 millió EUR értékben. A megfelelési kritériumnak az a következménye, hogy az iparnak a többi résztvevő (egyetemek, kutatóközpontok, közszervezetek stb.) számára nyújtott hozzájárulást is fedeznie kell, és pedig mindenfajta tevékenység esetében, ideértve az alapkutatást is.

Emiatt a közös vállalkozás első két pályázati felhívása kapcsán valamennyi résztvevő esetében szisztematikusan értékelni, majd csökkenteni kellett a finanszírozás maximális mértékét. Az első két pályázati felhívás esetében a megfelelési kritérium azt eredményezte, hogy jelentősen csökkent a közvetlen költségek megtérítési rátája: a közös vállalkozás által nyújtott hozzájárulás mértékét a nagyvállalatok esetében 50%-ról 33%-ra, a kkv-k és a kutatószervezetek esetében 75%-ról 50%-ra kellett mérsékelni.

Ezek a finanszírozási ráták jelentősen kisebbek mind a hetedik keretprogramban (ideértve a környezetbarát személygépkocsikra irányuló európai program keretében az akkumulátoros elektromos járművek területén nyújtott finanszírozást is), mind az Európán kívüli üzemanyagcella- és hidrogéntechológiai K+F-programokban igénybe vehető finanszírozási rátáknál. Az alacsony finanszírozási ráta miatt és a jövő e technológiájával foglalkozó ágazatot is sújtó pénzügyi-gazdasági válság következtében a közös vállalkozás cselekvéseiben az eredetileg vártnál jóval visszafogottabb a részvétel. Változatlan feltételek mellett arra kell számítani, hogy mind az ipar, mind a kutatóközösség elveszíti általános érdeklődését a közös vállalkozás tevékenysége iránt.

¹ HL L 412., 2006.12.30., 1. o.

Emellett több esetben célszerű bátorítani, hogy egyes projektek nemzeti és regionális szintű közforrásokból is részesüljenek támogatásban, és indokolt számítani is erre a lehetőségre. A jelenleg hatályos rendelet azonban ezt nem teszi lehetővé. A javasolt új szöveg szerint annak megítélése során, hogy az ipar hozzájárulása megfelel-e az EU-finanszírozás szintjének, nem csupán az ipar saját hozzájárulását, hanem a tevékenységekben részt vevő más jogalanyoktól származó összegeket is figyelembe kell venni.

Ha a megfelelési kritérium egymás után többször nem teljesül, a Bizottságnak előbb elemeznie kell a helyzetet, majd határoznia kell a megfelelő intézkedésről. Ezt figyelembe véve az 521/2008/EK rendelet melléklete 12. cikke (7) bekezdése második albekezdésének javasolt új szövege a „csökkentti” helyett a „csökkentheti” fordulatot tartalmazza.

Emellett a jelenlegi szabályozás szerint az Ipari Csoportnak és a Kutatási Csoportnak a készpénzben nyújtandó hozzájárulását az üzemeltetési költségekhez „előre”, „minden pénzügyi év kezdetét megelőzően” kell átutalnia. A közös vállalkozás létrehozását követően a Bizottság és a közös vállalkozás között létrejött finanszírozási megállapodás azonban úgy rendelkezik, hogy maga a Bizottság a pénzügyi év folyamán több részletben utalja át hozzájárulását. Méltányos úgy rendelkezni, hogy a két Csoportra is ugyanezek a feltételek vonatkozzanak.

A jelenlegi szabályok szerint a finanszírozás szintjét a pályázatok elbírálása után kell meghatározni. Annak érdekében, hogy a leendő kedvezményezettek kiszámíthatóbb körülmények között pályázhassanak, a javasolt módosítás lehetőséget ad arra, hogy a finanszírozási ráta minimuma szerepeljen a pályázati felhívásban.

A javaslatnak az a célja, hogy a jelenleg hatályos rendelkezések a fentiek szerint kiigazításra kerüljenek.

• **Háttér-információk**

Az üzemanyagcella- és hidrogénteknológia olyan ígéretes, hosszú távú energia-előállítási lehetőséget jelent, amely a gazdaság valamennyi ágazatában felhasználható, és a biztonságos energiaellátás, a közlekedés, a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság szempontjából egyaránt számos előnnyel jár. Ez a technológia várhatóan fontos szerepet fog játszani az EU kis szén-dioxid-kibocsátású társadalommá való átalakításában és annak az uniós célnak az elérésében, hogy 2050-ig 85%-ot is meghaladó mértékben csökkenjenek az ÜHG-kibocsátások.

A szóban forgó technológia számos végfelhasználói alkalmazásban megjelenhet: (i) helyhez kötött alkalmazásokban, például villamosenergia- és/vagy hőelőállító egységek formájában; (ii) a közlekedésben, például járművek, autóbuszok, vonatok meghajtásában; (iii) hordozható alkalmazásokban, például hordozható számítógépek vagy mobiltelefonok áramforrásaként. Az elmúlt években a technológiával foglalkozó iparágak jelentős előrehaladást sikerült felmutatnia mind a felsorolt felhasználási területeket érintő technológiafejlesztés területén, különösen a műszaki jellemzők javításában, mind pedig a költségek csökkentésében.

A legnagyobb érdeklődésre számot tartó és egyben a legnagyobb ÜHG-kibocsátás-csökkentést ígérő ágazatban, a közlekedésben például egy nemrégiben készített, tényadatokon alapuló részletes vizsgálat arra a következtetésre jutott, hogy az üzemanyagcellás és az akkumulátoros elektromos járművek hatalmas lehetőségeket tartogatnak mind a CO₂-kibocsátások, mind a helyi szennyezőanyag-kibocsátások csökkentésére, és 2025-re – vagy megfelelő adókedvezmények és/vagy más fiskális ösztönzők bevezetése esetén akár korábban

is – mindkét említett technológia életképes alternatívája lesz a belső égésű motorral felszerelt hagyományos járműveknek. A vizsgálat becslései szerint a következő évtizedekben a hidrogén elosztási és kiskereskedelmi értékesítési hálózatának kiépítése az üzemanyagcellás járművek teljes költségének 5%-át fogja kitenni (járművenként 1000–2000 EUR), és az akkumulátoros járművek, illetve a villamos energiával is működő hibrid járművek esetében is hasonló nagyságrendű költségekre kell számítani a feltöltést biztosító infrastruktúra kiépítésében, ami azt jelenti, hogy indokoltá válik a külön hidrogénellátó infrastruktúra létrehozása.

Az üzemanyagcella- és hidrogénteknológiában rejlő lehetőségek teljes kiaknázása, a széles körű kereskedelmi hasznosítás előtt álló technológiai, gazdasági és intézményi akadályok felszámolása a közszektor folyamatos és stabil támogatását és megfelelő szakpolitikai intézkedéseket igényel. A pénzügyi válság ellenére az EU legnagyobb versenytársai a területen (USA, Japán, Dél-Korea, Kína) KTF-programok, szakpolitikai intézkedések és a kereskedelmi hasznosítást segítő fellépések révén továbbra is széles körű erőfeszítéseket tesznek ezen akadályok felszámolására.

Meglévő rendelkezések a javaslat által érintett területen

Jelenleg négy további olyan közös vállalkozás működik, amely az EUMSZ. 187. cikke (az EK-Szerződés egykori 171. cikke) alapján jött létre: a Tiszta Égbolt, az IMI, az ARTEMIS és az ENIAC. Mindegyik közös vállalkozásra egyedi, az adott terület sajátosságaihoz hozzáigazított szabályok vonatkoznak.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikaival és célkitűzéseivel

Az „Európai energiapolitika” című, 2007 januárjában közzétett közleménnyel² útjára indított kezdeményezések egyikének keretében a Bizottság jelenleg is dolgozik az európai stratégiai energiatechnológiai terven (SET-terv),³ amely az elkövetkezendő évtizedekben meg fogja határozni az energetikai technológiák területén folytatott innovációt, biztosítani fogja az energiahatékony és kis szén-dioxid-kibocsátást előidéző technológiák megjelenését, ideértve az üzemanyagcella- és hidrogénteknológiát is, és – végső soron – fenntarthatóbb energiarendszert fog eredményezni. Az Európai Parlament 2007 májusában írásos nyilatkozatot⁴ fogadott el, amely arra szólította fel az Európai Unió intézményeit, hogy az elkötelezett régiókkal és városokkal, kkv-kel és civil szervezetekkel alkotott partnerség révén támogassák a helyhez kötött, a hordozható és a közlekedési üzemanyagcella- és hidrogénteknológiai alkalmazásokat.

A javasolt tanácsi rendelet összhangban van egyfelől az Európai Unió kutatáspolitikájával, másfelől a lisszaboni stratégiával⁵ és a Barcelonában meghatározott azon célkitűzéssel, hogy az EU által a kutatásra-fejlesztésre fordított finanszírozás összegének 2010-re el kell érnie a GDP 3%-át. Abban, hogy Európa teljesítse ezeket a célokat, fontos szerepet tölt be a hetedik keretprogram (2007–2013). Ugyancsak egyetértés van afelől, hogy Európának meg

² „Európai energiapolitika”, COM(2007) 1 végleges, 2007. január 10.

³ „Egy európai stratégiai energiatechnológiai terv felé”, COM(2006) 847 végleges, 2007. január 10.

⁴ Írásos nyilatkozat az eljárási szabályzat 116. cikke alapján egy zöld, hidrogénalapú gazdaság létrehozásáról és egy harmadik ipari forradalomról Európában az elkötelezett régiókkal és városokkal, kkv-kkel és civil szervezetekkel alkotott partnerség révén, Európai Parlament, 0016/2007, 2007. május.

⁵ COM(2005) 24.

kell kétszereznie a KTF-re és a demonstrációra irányuló ráfordítások megtérülésének javítását célzó erőfeszítéseit ahhoz, hogy versenyképes, dinamikus tudásalapú gazdasággá válhasson.

Ez a kezdeményezés abba a széles körű, ambiciózus EU-stratégiába illeszkedik, amelynek keretében az Európai Technológiai Intézet felállítására irányuló javaslat is megszületett, és amelynek célja az „innovációs szakadék” szűkítése.

2. AZ ÉRDEKELTEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓ EREDMÉNYEI, HATÁSVIZSGÁLAT

Konzultáció az érdekeltekkel, szakértői vélemények felhasználása

Tárgytalan.

Hatásvizsgálat

Tárgytalan.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

A javaslat összefoglalása

A javasolt tanácsi rendelet az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológiai Közös Vállalkozás létrehozásáról szóló tanácsi rendeletet módosítja.

Jogalap

A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 187. cikke.

Szubszidiaritás, arányosság

Tárgytalan.

A jogi aktus típusának megválasztása

Az 521/2008/EK tanácsi rendeletet módosító tanácsi rendelet.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

E javaslatnak az eredetileg elfogadott költségvetésen túlmenően nincsenek külön költségvetési vonzatai. A javasolt módosítások javítják az előirányzott költségvetés tényleges felhasználásának esélyeit.

Az összesen 470 millió EUR összegű EU-hozzájárulás fedezetét a hetedik keretprogram „Együttműködés” egyedi programjával kapcsolatos következő költségvetési tételek képezik: „Energia”, „Nanotudományok, nanotechnológiák, anyagtudomány és új gyártástechnológiák”, „Közlekedés (beleértve a repüléstechnikát is)”, „Környezetvédelem (beleértve az éghajlatváltozást is)” a Kutatási Főigazgatóságnál, valamint „Közlekedés” a Közlekedési Főigazgatóságnál.

5. OPCIONÁLIS ELEMEEK

[...]

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

**az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológiai Közös Vállalkozás létrehozásáról szóló
521/2008/EK rendelet módosításáról
(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 187. és 188. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére,⁶

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,⁷

mivel:

- (1) Az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológiai Közös Vállalkozást (FCH közös vállalkozás) 2008. május 30-án hozták létre alapító tagjai: az Ipari Csoport és a Bizottság.
- (2) A Kutatási Csoport 2008. július 14-én vált az FCH közös vállalkozás tagjává. Ez a csoport mind pénzügyi, mind természetbeni hozzájárulás útján részt vesz az FCH közös vállalkozás finanszírozásában. Az FCH közös vállalkozás sajátos összetételét, a működésére vonatkozó szabályokat, valamint tevékenységének természetét, céljait és tárgyterületét figyelembe véve a Kutatási Csoport tagjai az Ipari Csoport tagjaihoz hasonló feltételekkel élvezhetik az elért eredmények hasznait. Ezért a pénzügyi hozzájárulások egymásnak való megfelelésére vonatkozó kritérium elbírálása vonatkozásában indokolt lehetővé tenni mind az Ipari Csoport, mind a Kutatási Csoport természetbeni hozzájárulásainak figyelembevételét.
- (3) Figyelemmel arra, hogy a Kutatási Csoport az FCH közös vállalkozás tagjává vált, az alapszabály 12. cikkének (3) bekezdése alkalmazásában, a pénzügyi hozzájárulások egymásnak való megfelelésére vonatkozó kritérium elbírálása vonatkozásában indokolt figyelembe venni a kutatószervezetek (köztük az egyetemek és a kutatóközpontok) természetbeni hozzájárulásait is.
- (4) Az FCH közös vállalkozás több mint két éve működik, és ez alatt az idő alatt lebonyolította a pályáztatás teljes ciklusát: pályázati felhívásokat tett közzé,

⁶ HL C [...], [...], [...] o.

⁷ HL C [...], [...], [...] o.

pályázatokat bírált el, finanszírozási tárgyalásokat folytatott és támogatási megállapodásokat kötött. Az elmúlt időszakban az volt a tapasztalat, hogy az FCH közös vállalkozás keretében megvalósuló projektek maximális finanszírozási rátáit az összes résztvevő esetében jelentős mértékben csökkenteni kellett. Emiatt az FCH közös vállalkozás cselekvéseiben való részvétel jelentősen elmaradt a kezdeti várakozásoktól.

- (5) Az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológiai Közös Vállalkozás létrehozásáról szóló 521/2008/EK rendelet⁸ mellékletének 26. cikkével összhangban az irányítótestület jóváhagyta a rendelet módosítását.
- (6) A tevékenységekben részt vevő összes jogalany által nyújtott természetbeni hozzájárulásoknak a pénzügyi hozzájárulások egymásnak való megfelelésére vonatkozó kritérium elbírálása során történő figyelembevételével elismerhető a Kutatási Csoport tagsága és növelhetők a finanszírozási ráták, miközben továbbra is tiszteletben tartható a pénzügyi hozzájárulások egymásnak való megfelelésének alapelve, és továbbra is kielégíthető az az elvárás, hogy a különböző típusú résztvevőknek nyújtott finanszírozás csökkentése méltányos és kiegyensúlyozott módon történjék.
- (7) A közös vállalkozás programirodájának működési költségeit a három tagnak kell viselnie. Indokolt úgy rendelkezni, hogy a közös vállalkozás valamennyi tagja azonos időütemezés szerint teljesítse befizetéseit.
- (8) A pénzügyi hozzájárulások egymásnak való megfelelésére vonatkozó kritérium nem teljesülése esetén alkalmazott intézkedések vonatkozásában a Bizottságot mérlegelési jogkörrel kell felruházni.
- (9) A finanszírozási ráta meghatározása jelenleg a beérkező pályázatok elbírálása után történik. Annak érdekében, hogy a kedvezményezettek előre felbecsülhessék a várható finanszírozás mértékét, lehetővé kell tenni, hogy a pályázati felhívás megjelölje a finanszírozási ráta minimumát.
- (10) Az 521/2008/EK rendeletet mindezeknek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 521/2008/EK rendelet e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Az 521/2008/EK rendelet melléklete 12. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére e módosító rendelet a közös vállalkozás által e rendelet hatálybalépése előtt megkötött támogatási megállapodásokból és más szerződésekből fakadó jogokat és kötelezettségeket nem érinti. E módosító rendelet nem érinti különösen az említett támogatási megállapodásokban és más szerződésekben megállapított finanszírozási maximumokat.

⁸ HL L 153., 2008.6.12., 1. o.

3. cikk

Ez a rendelet *Az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

A melléklet 3. a) pontját 2008. július 14-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, [...] -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

MELLÉKLET

Az 521/2008/EK rendelet a következőképpen módosul:

1. A 6. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Az FCH közös vállalkozás saját belső pénzügyi ellenőrzési kapacitással rendelkezhet.”

Az 521/2008/EK rendelet melléklete a következőképpen módosul:

2. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés első és második francia bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„– biztosítja, hogy hozzájárulása az FCH közös vállalkozás forrásaihoz, amely az FCH közös vállalkozás üzemeltetési költségeinek 50%-át fedezi, ezen alapszabály 12. cikkével összhangban előre, készpénzben kerül teljesítésre, és a hozzájárulás átutalása az FCH közös vállalkozás költségvetése részére megállapodás szerinti részletekben történik,

– biztosítja, hogy az ágazat és a többi kedvezményezett együttes hozzájárulása az FCH közös vállalkozás által finanszírozott KTF-tevékenységekhez legalább akkora legyen, mint az Unió hozzájárulása,”;

b) a (3) bekezdés második albekezdésének negyedik francia bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„– biztosítja, hogy hozzájárulása a FCH közös vállalkozás forrásaihoz, amely az FCH közös vállalkozás üzemeltetési költségeinek 1/12-ed részét fedezi, ezen alapszabály 12. cikkével összhangban előre, készpénzben kerül teljesítésre, és a hozzájárulás átutalása az FCH közös vállalkozás költségvetése részére megállapodás szerinti részletekben történik.”

3. A 12. cikk a következőképpen módosul:

a) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Az FCH közös vállalkozás működési költségei részben az Unió pénzügyi hozzájárulása, részben a tevékenységeiben részt vevő jogalanyok természetbeni hozzájárulásai révén kerülnek finanszírozásra. A részt vevő jogalanyok hozzájárulásának legalább akkorának kell lennie, mint az Unió pénzügyi hozzájárulásának.

A bevételeket az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjáról (2007–2013) szóló, 2006. december 18-i 1982/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozatban⁹ előírt

⁹ HL L 412., 2006.12.30., 1. o.

részvételi szabályokkal összhangban kell kezelni. Ezt a rendelkezést akkortól fogva kell alkalmazni, amikor a Kutatási Csoport az FCH közös vállalkozás tagjává vált.”;

b) a (7) bekezdés a következőképpen módosul:

i. a második és a harmadik albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„Ha a vizsgálat megállapítja, hogy a részt vevő jogalanyoktól származó természetbeni hozzájárulás szintje nem éri el az előírt szintet, a Bizottság a következő évre nézve csökkentheti hozzájárulását.

Ha megállapítást nyer, hogy a részt vevő jogalanyoktól származó természetbeni hozzájárulás szintje két egymást követő évben nem éri el az előírt szintet, a Bizottság javasolhatja a Tanácsnak az FCH közös vállalkozás megszüntetését.”

4. A 15. cikk a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az irányítótestület dönthet úgy, hogy egy adott pályázati felhívásban a résztvevők minden egyes kategóriájára nézve minimális finanszírozási rátát határoz meg.”

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS JAVASLATOKHOZ

E módosítási javaslatnak nincsenek az Európai Unió költségvetését érintő vonzatai.

(A költségvetési rendelet 28. cikke és a végrehajtási szabályok 22. cikke)]